

7. Hromtseva, A. K. (1983). Formirovanie u shkolnikov gotovnosti k samoobrazovaniyu. Moscow: Pedagogika, 145.
8. Kulyutkin, Yu. N. (1985). Psihologiya obucheniya vzroslyih. Moscow: Prosvetshenie, 128.
9. Ruvinskiy, L. I., Sokolov, A. E. (1982). Psihologiya samovospitaniya Moscow: Prosvetshenie, 143.
10. Zaborshchykova, M. M. (1988). Samoobrazovanie molodogo uchitelya kak uslovie sovershenstvovaniya ego professionalnoy deyatelnosti. Leningrad, 21.
11. Naumchenko, I. A. (1974). Samoobrazovaniya budushego uchitelya. Saransk: Mordgiz, 252.
12. Zyazyun, I. A. (2004). Pedagogichna maysternist'. Pidruchnyk. Kyiv: Vyscha shkola, 422.
13. Hershunskyu, B. S. (1987). Kompyuterizatsiya v sfere obrazovaniya: problemy i perspektivy. Moscow: Pedagogika, 264.
14. Lapins'kyu, V. V., Reheyo, I. Yu. (2013). Motyvatsiya navchal'noyi diyal'nosti shlyakhom zastosuvannya elektronnykh zasobiv navchal'noho pryznachennya. Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky, 15 (274), 174–183. Available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2013_15_24.pdf
15. Malanyuk, P. M. (1990). Povyshenie effektivnosti samostoyatelnoy raboty uchashchysya pri izuchenii fiziki na osnovanii ispolzovaniya kompyuternoy tehniky. Kyiv, 164.
16. Samoilenko, O. M. (2007). Orhanizatsiyno-metodychni zasady rozvytku fakhovoyi kompetentnosti vykladachiv informatyky vyshchyykh navchal'nykh zakladiv za dystantsiynoyu formoyu pidvyshchennya kvalifikatsiyi. Mykolayiv, 236.
17. Vorotnykova, I. P. (2011). Andrahohichni zasady profesiinoho rozvytku vchyteliv pryrodnycho-naukovykh dystsyplin zasobamy informatsiino-komunikatsiynykh tekhnolohii. Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia, 2 (22). Available at: <http://elibrary.kubg.edu.ua/3970/2/434-1443-1-PB.pdf>
18. Papernova, T. V. (2011). Formuvannya IKT-kompetentnosti pedahoha v systemi neperervnoi osvity. Scientific World. Available at: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/pedagogy-psychology-and-sociology-311/interactive-learning-technologies-and-innovations-in-education-311/7417-formuvannya-ktkompetentnost-teacher>
19. Pokroieva, L. (2012). Formuvannya informatyvnoi kompetentnosti yak faktor osobystisno-profesiinoho zrostantia pedahohiv. StattiOnline. Available at: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/18989-formu-vannya-informativno%D1%97kompetentnosti-yak-faktor-osobystisno-profe-sijnogo-zrostantiia-pedagogiv.html>
20. Honcharenko, S. (1997). Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk. Kyiv: Lybid, 376.
21. Dysterterh, A. (1956). Rukovodstvo k obrazovaniyu nemetskykh uchyteliv Yzbrannye pedahohicheskye sochyneniya. Moscow: Uchpedhyz, 374.

*Рекомендовано до публікації д-р фіз.-мат. наук, професор кафедри менеджменту та інноваційного розвитку освіти Химинець В. В.
Дата надходження рукопису 23.10.2015*

Орос Віктор Михайлович, кандидат фізико-математичних наук, завідувач кафедри, кафедра природничо-математичної освіти та інформаційних технологій, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти, вул. Августина Волошина, 35, м. Ужгород, Україна, 88000
E-mail: oros.teacher@gmail.com

УДК 374.33: 330.46

DOI: 10.15587/2313-8416.2015.54803

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ТУРНІРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ СИМУЛЯЦІЙ

© В. Я. Паздрій

У статті висвітлені питання, пов'язані з впровадженням інноваційних інструментів навчання, зокрема бізнес-симуляцій, для підвищення практичної, мотиваційної, компетентнісної складової навчального процесу і проведення профорієнтаційної роботи. На основі успішного проведення II Всеукраїнського бізнес-турніру для учнів 8-11 класів "Стратегія фірми-2015" виділено його основні вигоди і результати для зацікавлених сторін, виокремлено етапи проведення, перспективи

Ключові слова: профорієнтація, бізнес-турнір, симуляція, бізнес-симуляція ViAL, компетентності, середня освіта, професійне навчання

In the article it is described implementation of innovative learning tools, including business simulations, to improve the practical, motivation, competence component of the learning process and guidance work. Benefits and results for each stakeholder are highlighted on the basis of successful carrying business-tournament «Enterprise strategy» for pupils of 8-11 classes. Stages of the tournament and its prospects are singled out

Keywords: guidance, business tournament, simulation, ViAL business simulation, competence, secondary education, vocational training

1. Вступ

Одним із найбільш актуальних на сьогодні питань прикладної педагогіки є ефективно здійснення профорієнтації, надання допомоги молодій людині у виборі своєї життєвої дороги. Стан ди-

намічної, невизначної економіки знань зумовлює ситуацію, коли нормою стає постійна поява нових спеціальностей і швидке відмирання раніше популярних спеціалізацій і професій. Сьогодні вже цінується не те, що знає людина, а як вона може

використати свої уміння і навиків, її компетентності. У теперішніх умовах вже є нормою, що за короткий час працівник може змінити декілька місць роботи і межі працевлаштування охоплюють весь світ, коли за допомогою Інтернет-технологій, новітніх ІКТ можна працювати у будь-який час, у будь-якому місці Земної кулі. В Україні всі ці світові процеси підсилюються внутрішньою трансформацією економічних, соціальних процесів у поєднанні з непростотою і ризиковою політичною і міжнародною ситуацією.

Такий стан речей ставить перед молоддю людиною, підлітком не прості питання вибору майбутньої професійної сфери, наповнення змісту і форми своєї освіти, адекватного вибору місця отримання професійних умінь і навиків. Для їх вирішення підліткови необхідно запропонувати не тільки тестові форми визначення професій чи провести рекламно-інформаційну бесіду під егідою бренду певного навчального закладу. А, у першу чергу, запропонувати відчутти себе у тій чи іншій професійній ролі, спробувати вирішити різноманітні професійні завдання, які зустрічаються у дорослому житті, показати різноманітні варіанти компаній, підприємств, щоб скласти картину, як ж відбувається взаємодія у дорослому житті.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Аналіз останніх досліджень показує, що значну увагу питанням профорієнтації приділяють дослідники різних наук – філософії, економіки, соціології, медицини, психології й педагогіки, зокрема, В. Андреев, В. Дрижак, С. Климов, А. Ковальова, Л. Користильова, Г. Костюк, В. Левін, С. Павлетюков, К. Платонов, І. Прокопенко, Л. Рябова, Е. Рутенбург, Т. Ніколаєва, В. Хільковець й ін. Особливе місце посідають роботи, присвячені питанням організації професійної орієнтації учнів загальноосвітньої школи й особливостям їхнього соціально-професійного самовизначення. Це дослідження Т. Ананко [1], П. Атутова, Г. Балла, П. Банщиков [2], В. Вакулєнко, А. Вихруца, С. Головахи, Н. Григор'євої, В. Кавецького, Л. Кайдалова [3], О. Капустіної, О. Коротун, І. Мазуркевич [4], Л. Микитюк [5], О. Набока [6], Л. Некраш [7]. Проблематику соціально-психологічної готовності учнів до свідомого вибору професії розглянуто в дослідженнях Е.Бердюгіна [8], О. Вітківської, Ю. Гільбуха, М. Гінзбурга, М. Лукашевича, А. Масанова, В. Матвієвського, Г. Резапкіної, П. Шазира.

Враховуючи наявні прикладні і теоретичні питання сучасності формується проблема здійснення профорієнтації молоді людини у навчальному процесі середньої школи.

3. Ціль та задачі дослідження

Метою статті є висвітлення організаційних і методичних аспектів проведення професійно орієнтованих турнірів для учнів середньої і старшої школи у сфері економіки і підприємництва як інноваційної форми прикладної профорієнтації.

4. Фахово орієнтовані турніри як інноваційна форма профорієнтації

Інноваційні форми профорієнтації. У сучасних умовах, як на нашу думку, змінюються акценти завдань профорієнтаційної роботи. Адже традиційно виділяють такі основні складові:

– формування професійного досвіду та професійної спрямованості учнів у навчально-виховному процесі, що реалізується через ознайомлення з професіями, професійними навчальними закладами (професійна інформація) і формування в учнів мотивів вибору професії; організацію практичної діяльності у відповідності з особливостями учнів, з вимогами обраної професії (професійна активізація).

– консультативна допомога учням при професійному самовизначенні через вивчення особистості учня та управління мотивацією вибору професії.

– робота вчителів, психологів, соціальних педагогів із учнями з метою перевірки успіхів учня в обраній професії та надання допомоги учням при вступі до вузів, професійних навчальних закладів [1].

Але на сьогодні, як наш погляд, варто виділити такі основні мету і завдання профорієнтації:

– занурення дитини у професійну сферу (справжню чи відтворену): для вибору «моє»/«не моє» шляхом прийняття рішень, здійснення дій наближених до реальних умов даної професійної сфери. Дане завдання якісно відрізняється від простого ознайомлення і навчання, адже дитина починає діяти, так якби хотіла прийняти рішення у реальних умовах [9–11];

– адаптація дитини до подальших умов навчання, сприяння усвідомленій професійній спеціалізації [1];

– забезпечення безперервності навчання;

– налагодження постійної співпраці з ЗНЗ, бізнесом і громадою у питанні профорієнтації.

За словами Кайдової Л. Г. значного використання у профорієнтаційній роботі останнім часом набули такі педагогічні технології: модульна, інтерактивна, інформаційно-комунікаційна, тренінгова, особистісно орієнтована, проблемного навчання та ін. [3]. Але даний перелік не є вичерпним і не у повній мірі вказав інноваційні інструменти навчання, формування прикладних компетентностей і вибору майбутньої професії. Серед таких інструментів щільне місце посідають симуляції й гри (вони не просто тренінгові чи інформаційно-комунікаційні). Адже саме вони у зарубіжній практиці посідають провідне місце в організації прикладного навчання, надаючи можливість учасникам набутти професійних компетентностей через принцип «learning by doing» («навчання через дію»).

Проведення профорієнтаційних турнірів: досвід, основні етапи й організаційні аспекти. Український досвід використання бізнес-симуляцій у навчальному процесі ВНЗ і ЗНЗ, проведення всеукраїнських і регіональних бізнес-турнірів для школярів у 2014 і 2015 року, проведення п'ятисторонніх круглих столів з питань профорієнтації (ЗНЗ, ВНЗ, бізнес, держава, батьки) показує, що вирішення задачі прикладної профорієнтації в економічній, підприємницькій, управлінській задачі цілком вирішуване [11–12].

Адже за допомогою бізнес-симуляцій (програмні продукти, які відтворюють певні умови соціально-економічних середовищ, максимально наближених до реальності) можна занурити учасника в певне професійне середовище, дати можливість приймати рішення, які матимуть відчутні результати у тренінговому середовищі, але буде повністю безпечними у реальному житті. Саме така «гейміфікація», модулювання ситуацій, наближених до реальності, забезпечує успішний процес професійного визначення і подальшого становлення [12].

Всеукраїнський бізнес-турнір для учнів 8–11 класів (13–18 років) «Стратегія фірми» з використанням української бізнес-симуляції ViAL+ вже двічі підряд (у 2015 і 2015 роках) успішно проведений за ініціативи і патронату Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, компанії «Кока-Кола Беверіджиз Україна», компанії KPMG, «Компанії інтелектуальних технологій» і більше 20-ти партнерів. За ці два роки турнір охопив всі регіони України, більше 900 безпосередніх учасників з 245 навчальних закладів різного профілю [10] і поклав початок проведеному регіональним змаганням молоді у Кіровограді, Кривому Розі, підготовці до обласного Київського і Сумського змагання.

Такі турніри показали високу включеність молоді у процеси самовизначення, самомотивації й ефективне профорієнтаційну роботу. Такий результат було досягнуто за рахунок того, що основним завданням учасників було не просто відповідь на питання, тести, а реалістичне управління компанією із стартовим капіталом у «живому» конкурентному середовищі.

Підписаний договір Асоціації України з Європейським Союзом відкриває додаткові можливості і стимули для сприяння неформальної освіти молоді (ст. 434), для розвитку дистанційної освіти з використанням інтерактивних освітніх інструментів (ст. 433). А налагоджена транскордонна співпраця Закарпатської області з 4-ма країнами ЄС відкриває безмежні простори для налагодження неофіційного спілкування між молоддю України та країн ЄС. Враховуючи, що країни-сусіди, колись також були у соціалістичному таборі і на сьогодні повністю змогли перебудувати свої економіки, суспільство на ринковій рейки, у них відбулася зміна традицій ведення бізнесу, то надзвичайно корисним і цінним буде обмін і порівняння традицій ведення бізнесу й управління компаніями між командами різних країн.

У зв'язку з чим вважаємо, що доречним, цінним і плідним може стати організація Міжнародного транскордонного дистанційного бізнес-турніру для молоді 14–18 років (можливо і також із залученням студентів різних країн в рамках окремої студентської ліги).

Метою такого турніру має стати виявлення представників майбутньої економічної та бізнес-еліти, спонукання молоді до чіткого вибору професії, зокрема в економічній сфері, націлення її на ефективне навчання протягом життя, подальшу самореалізацію й отримання життєвого досвіду і поглиблення спілкування і соціалізації молоді різних країн світу з

формуванням у подальшому стійкої спільноти (community).

Для проведення такого професійно орієнтованого турніру використовується інтерактивний програмний продукт – бізнес-симуляція ViAL+. Дана симуляція відтворює усі головні бізнес-процеси виробничого підприємства: управління основними фондами, планування продукції, виробництво, формування та управління каналами продаж, поставка продукції, просування товару, управління витратами і ціноутворення, управління фінансами, персоналом компанії, бухгалтерія. Результативність управління компанії визначається безпосередньо ринком споживачів, за уподобання яких необхідно боротися з іншими учасниками турніру, використовуючи весь асортимент маркетингу: ціноутворення, рекламу, асортиментну різноманітність, якість і доступність продукту, імідж компанії і продуктів тощо.

Таким кожен учасник має змогу реалістично відчувати себе у кріслі директора та зрозуміти, як на практиці керувати компанією. Адже під час турніру в управління йому дається тренінгова компанія і стартовий капітал.

Головне завдання – налагодити виробництво й розвинути своє підприємство настільки, щоб воно стало лідером за прибутками й мало провідні позиції на ринку.

Конкурентами у досягненні мети виступають компанії інших учасників турніру. Кожен має можливість досягнути вершини підприємництва, набувши досвіду й використавши свою логіку, уміння, навички і знання.

Організація такого турніру кожній залученій стороні (безпосередньо чи опосередковано) може принести значні вигоди і результати:

Під час проведення турніру кожна залучена сторона зможе отримати *користь і вигоду* для себе, зокрема:

1) Молодь зможе:

– реально, в повній мірі себе відчувати на місці директора компанії, побачити, які процеси протікають на підприємстві, й активно ними керувати;

– розширити свій економічний кругозір, стати більш економічно грамотною;

– безпосередньо познайомитися з економічною і бізнесовою діяльністю, що стимулюватиме до вибору професії («моє» чи «не моє»);

– познайомитися з іншими активними учнями, стати більш впевненими у собі, у своєму майбутньому, відволіктися від негативних зовнішніх факторів тощо;

– розвинути і відточити навички «soft skills» (самодисципліни, самомотивації, управління часом, презентації і самопрезентації);

– оцінити свій рівень економічних та управлінських компетентностей за допомогою окремої кількісної системи оцінки у середовищі бізнес-симуляції ViAL+.

2) Для батьків, старшого покоління – це:

– можливість залучити учнівської молоді до перших спроб професійної діяльності і самим долучитися до активності своїх дітей. Адже під час прий-

няття рішень в онлайн-режимі учасники можуть звертатися до своїх батьків за порадами, як діяти, причому вони вже з ними говоритимуть «дорослою» мовою і про ті речі, з якими батьки мають справу кожного дня;

- посилення комунікації між різними поколіннями у процесі спільної діяльності, передача досвіду й активізації нових ідей і проектів;

- для окремих дорослих подібна навчальна управлінська діяльність може стати стимулом до більш активних дій у своїй професійній сфері, відкриття власної справи;

- взаємне навчання.

3) Для загальноосвітніх закладів освіти – це сприяння:

- запровадженню у навчальний процес інноваційні інструменти навчання економіці;

- сприянню поступовому впровадженню сучасної бізнес-освіти і навчанню підприємництву у навчальний процес;

- виявленню сильних і слабких сторін ЗНЗ;

- додаткове підвищення кваліфікації вчителів у сфері ІКТ;

- демонстрування кращих вихованців навчального закладу широкому загалу;

- підвищення престижності закладу.

4) Для вищих навчальних закладів – це:

- забезпечення інтеграційної функції між школою, ВНЗ і роботодавцями (приватним чи державним сектором) для подальшого забезпечення неперервності освіти і якісної підготовки економічних й управлінських кадрів;

- залучення кращих абітурієнтів і підвищення якості підготовки кадрів;

- збільшення прикладного аспекту підготовки кадрів, одна з дієвих форм практики для студентів економічних спеціальностей;

- сприяння більшій інтеграції і комунікації між студентами для створення у майбутньому спільних проектів, формуванню ділових контактів і професійного середовища.

5) Для органів державної влади – це можливість:

- додатково активізувати діяльність навчальних закладів (різних рівнів) у напрямі економічної та інформаційної освіти;

- посилити профорієнтаційну роботу з молоддю, сприяти повному розкриттю потенціалу людини, формуванню професійних кадрів і підвищення людського, інтелектуального капіталу України;

- сприяти формуванню професійної еліти і забезпеченню якісними кадрами підприємства різних галузей економіки і державних установ;

- посилити співпрацю з місцевою і регіональною владою, представниками бізнесу і громадським середовищем.

6) Для органів управління освітньою сферою і педагогічних інституцій:

- можливість додатково активізувати діяльність навчальних заклад у напрямі економічної та інформаційної освіти;

- посилення профорієнтаційної роботи з учнями,

- сприяння формуванню професійної сфери;
- посилення співпраці з місцевою і регіональною владою, представниками органів влади і навчальних закладів країн ЄС, представниками бізнесу і громадським середовищем;

- можливість широко заявити про свою діяльність на місцевому, всеукраїнському і міжнародному рівнях.

7) Для роботодавців – відкриває додаткові можливості:

- по формуванню і підбору кваліфікованих і високомотивованих кадрів;

- об'єктивної кількісної оцінки рівня економічних та управлінських кадрів претендентів;

- підвищенню і перекваліфікації свого персоналу, формування кадрового й управлінського резерву;

- посиленню соціально орієнтованої ролі бізнесу через публічну підтримку заходів.

8) Для представників місцевої влади, громадської, політичної й економічної еліт – можливість посилити свою соціально орієнтовану роль у підвищенні фахового становлення молоді.

9) Для місцевої громади – розширення можливостей для профорієнтації, підвищення рівня професійного становлення молоді, єднання всіх зацікавлених сторін навколо освітньої тематики, пошук і реалізація нових можливостей та інструментів.

Організація такого турніру може зайняти від одного до декількох місяців, а саме проведення турніру займає 1–1,5 місяці з 2-денним очним фіналом. Протягом такого стислого терміну можна отримати насправді яскравий, пам'ятний і перспективний у подальшій співпраці захід із залученням широких кіл зацікавлених людей з України і країн ЄС.

Під час організації і проведення турніру можна виділити такі основні етапи:

1) Узгодження організаційних моментів і представлення турніру широкій громадськості – між усіма зацікавленими сторонами погоджуються організаційні й юридичні аспекти, визначаються особисті замовники, виконавців, коло партнерів й основні учасники процесу. В рамках підготовки до турніру для вчителів економіки, географії, відповідальних за організаційну роботу з учнями осіб проводиться одно чи декілька денний ввідний тренінг щодо використання інтерактивних інструментів навчання (бізнес-ігри, симуляції тощо) в рамках навчального процесу, у навчанні економіки і формуванні навиків економічної грамотності, а також будуть пояснені особливості організації і проведення турніру, використання при цьому бізнес-симуляції ViAL+, інших аспектів.

2) Інформаційна кампанія – створення всіх необхідних інформаційних сторінок турніру. Протягом двох-трьох тижнів перед початком турніру паралельно у всіх учасників проводиться активне поширення інформації по школам серед учнів, батьків. Бажаючи учні можуть реєструватися для участі у турнірі. Варто зауважити, що учасниками можуть стати не тільки ті, хто навчаються в закладах-учасниках, а всі бажаючи. Протягом інформаційної кампанії доцільним є

проведення прес-конференцій та брифінгів для регіональних ЗМІ за підтримки регіональних органів влади, які донесуть до широкого кола глядачів інформацію про турнір.

3) Запуск турніру – зареєстрованих учасників буде розподілено по відбірковим групам шляхом сіяння і сліпого жеребкування. По можливості в одній групі буде зведена до мінімуму наявність представників одного навчального закладу й одного класу. Будуть створені оптимальні умови для того, щоб учасники одного навчального закладу змагалися з учасниками іншого. Це створить передумови для активного спілкування між ними (в рамках турніру є можливості домовлятися між собою щодо поставок ресурсів і спільних дій). На старті турніру всім учасникам будуть надіслані СМС і e-mail нагадування. Також у межах запуску турніру учасникам буде запропоновано загальну 2-годинну вебінар-лекцію про участь у турнірі, особливості старту компанії і прийняття перших рішень з управління компанією, про роботу в бізнес-симуляції ViAL+. Така лекція дозволить учасникам легше увійти у турнір, приймати виважені й обдумані рішення.

4) Проведення відбіркового етапу турніру відбувається шляхом прийняття рішень протягом 3-х тижнів з понеділка по суботу. Одне рішення приймається протягом одного дня на робочому комп'ютері учасника в середовищі бізнес-симуляції ViAL+ і надсилається учасником на сервер. Учасник сам вибирає час і місце прийняття рішення. Повернутися до вчорашнього рішення чи наздогнати пропущені рішення неможливо, що висуває додаткові вимоги щодо дисциплінованості, відповідальності, вчить майстерності управління часом.

5) Проведення фінальної частини – з кожної відбіркової групи вибирається по п'ять учасників, які стають фіналістами. Протягом одного тижня вони приймають рішення вдома/у школі, в онлайн-режимі, а потім продовжують боротьбу за першість вже в очному форматі. Пропонується організувати дводенну очну частину по п'ять годин кожна, під час якої фіналісти приймуть свої останні рішення і буде визначено переможців. Місцем проведення може стати місцевий вищий навчальний заклад, ППО або інша установа/ЗНЗ, у якій є обладнаний комп'ютерний клас.

6) Нагородження переможців і підбиття підсумків – в урочистій обстановці в останній день відбувається нагородження призами трьох переможців.

Загальне підбиття підсумків турніру можна провести у форматі прес-конференції для ЗМІ. Також рекомендована організація круглого столу з питань профорієнтації, професійного становлення молоді із залученням усіх зацікавлених сторін.

5. Результати дослідження

В статті розкрито реалістичність, доступність і всеохоплюваність професійно орієнтованих турнірів, на прикладі проведення бізнес-турнірів з використанням бізнес-симуляції ViAL+. За допомогою наявності інтерактивних технологій з'являється можливість проводити одночасно профорієнтаційні турніри з охопленням всієї України чи певного регіону з доступом для кожного учня, хто має доступ до Інтернету.

Практика організації і проведення економічних професійно орієнтованих дистанційних й очних турнірів, змагань показала, що систематичність і безперервність подібних заходів відкриває можливість забезпечити у подальшому єдину систему безперервної бізнес-освіти, навчання підприємництва в Україні, яку представлено на рис. 1

Рис. 1. Багаторівнева система бізнес-освіти у навчальному процесі (авторська розробка)

6. Висновки

Таким чином, використання і поширення інноваційних форм в організацію навчального процесу, позанавчальної роботи, різноманітних змагань, поза навчальної роботи сприятиме зростанню практичної підготовки молоді і рівня їх компетентностей, підвищенню їх інтеграції і соціалізації, побудові транснаціональної спільноти креативних, ініціативних, мотивованих людей, які будуть готовими до реалізації масштабних міжнародних проектів, позбавлених стереотипів, меж і застарілості форм проведення.

7. Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі

У подальшому вбачається вивчення можливості організації професійно орієнтованих турнірів в інших сферах, а також поглиблене вивчення когніти-

вних процесів в учасників турніру, процеси і результати їх професійного становлення і розвитку.

Література

1. Ананко, Т. В. Профорієнтація та її складові [Текст] / Т. В. Ананко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 115. – С. 8–10. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2014_115_4.pdf

2. Баншиков, П. Г. Формування системи тренінгів: досвід кафедри стратегії підприємств. Т. 1 [Текст]: зб. матеріалів наук.-метод. конф. / П. Г. Баншиков, Г. С. Скитьова. – Тренінгові технології як засіб формування знань та практичних компетенцій: досвід факультетів і кафедр. – К.: КНЕУ, 2009. – С. 114–117.

3. Кайдалова, Л. Г. Сучасні педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців [Текст] / Л. Г. Кайдалова // Режим доступу до статті: <http://dspace.ukrfa.kharkov.ua/bitstream/123456789/2928/1/1.pdf>

4. Мазуркевич, І. В. Методика проведення профорієнтаційної роботи в школі [Текст] / І. В. Мазуркевич, Л. В. Багдасарова // Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjrwqOhma7JAhWic3IKHXdeAQUQFggBMAA&url=http%3A%2F%2Fkristti.com.ua%2Fupload%2Ffile%2F-new-%2Fcentr-kafedr%2FFPROF%2F%25D0%259C%25D0%25B5%25D1%2582%25D0%25BE%25D0%25B4_%25D1%2580%25D0%25B5%25D0%25BA%25D0%25BE%25D0%25BC_%25D0%259F%25D0%259E_%2520%25D0%25B2%2520%25D1%2588%25D0%25BA%25D0%25BE%25D0%25BB%25D1%2596.doc&usq=AFQjCNHQkwCrDctP11b-YPYoOIAJb2kQVw&sig2=42kMjyDb-GDewZEP1RhgyA

5. Микитюк, Л. В. Методичні рекомендації щодо організації профорієнтаційної роботи з учнями у позакласний час [Текст] / Л. В. Микитюк // Спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів. – 2014. – № 1 (160). – С. 91–97.

6. Набока, О. Професійно орієнтовані технології навчання у підготовці майбутніх педагогів [Текст] / О. Набока // Рідна школа. – 2011. – № 4-5. – С. 31–35

7. Некраш, Л. М. Вибір професії: як діяти, щоб не помилитися [Текст] / Л. М. Некраш, М. В. Стрільник. – К.: Шкільний світ, 2011. – 126 с.

8. Бердюгина, Е. Д. Профорієнтаційна робота в школі (методические рекомендации) [Текст] / Е. Д. Бердюгина // Фестиваль педагогічних ідей «Открытый урок». – Режим доступу: <http://festival.1september.ru/articles/412720>

9. Паздрій, В. Я. Досвід використання бізнес-симуляції ViAL+ для проведення турнірів для студентів і школярів [Текст]: II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. / В. Я. Паздрій. – Тренінгові технології в освіті та бізнесі: досвід і перспективи застосування. – К.: КНЕУ, 2014. – С. 43–44.

10. Паздрій, В. Я. Змагання у віртуальному середовищі бізнес-симуляції ViAL+ [Текст] / В. Я. Паздрій // Інформаційний вісник Інституту вищої освіти ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – 2015. – № 1. – С. 9–11.

11. Паздрій, В. Я. ViAL+ – інтерактивна бізнес-симуляція для ефективної економічної освіти [Текст] / В. Я. Паздрій // Інформаційний збірник для директора школи та завідувачого дитячим садком. – 2015. – № 5-6 (34). – С. 143–145.

12. Pazdrii, V. Business Simulation Vial+ – An Interactive Learning Environment for Developing Management Skills [Text]: conference / V. Pazdrii, O. Gryschenko, P. Banschikov; W. C. Kriz, T. Eiselen, W. Manahl (Eds.). – The shift from teaching to learning. – W. Bertelsmann Verlag GmbH & Co. KG, Bielefeld, Germany, 2014. – P. 476–488.

References

1. Ananko, T. V. (2014). Proforiientatsiia ta yii skladovi. Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Ser.: Pedahohichni nauky, 115, 8–10. Available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2014_115_4.pdf

2. Banshchikov, P. H., Skytova, H. S. (2009). Formuvannia systemy treninhiv: dosvid kafedry stratehii pidpriemstv. Vol. 1. Treninhovi tekhnolohii yak zasib formuvannia znanievykh ta praktychnykh kompetentsii. Kyiv: KNEU, 114–117.

3. Kaidalova, L. H. Suchasni pedahohichni tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi maibutnih fakhivtsiv. Available at: <http://dspace.ukrfa.kharkov.ua/bitstream/123456789/2928/1/1.pdf>

4. Mazurkevych, I. V., Bahdasarova, L. V. Metodyka provedennia proforiientatsiinoi roboty v shkoli. Available at: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjrwqOhma7JAhWic3IKHXdeAQUQFggBMAA&url=http%3A%2F%2Fkristti.com.ua%2Fupload%2Ffile%2F-new-%2Fcentr-kafedr%2FFPROF%2F%25D0%259C%25D0%25B5%25D1%2582%25D0%25BE%25D0%25B4_%25D1%2580%25D0%25B5%25D0%25BA%25D0%25BE%25D0%25BC_%25D0%259F%25D0%259E_%2520%25D0%25B2%2520%25D1%2588%25D0%25BA%25D0%25BE%25D0%25BB%25D1%2596.doc&usq=AFQjCNHQkwCrDctP11b-YPYoOIAJb2kQVw&sig2=42kMjyDb-GDewZEP1RhgyA

5. Mykytiuk, L. V. (2014). Metodychni rekomendatsii shchodo organizatsiini proforiientatsiinoi roboty z uchniamy u pozaklasnyi chas. Spetsializovane pedahohichne vydannia departamentu osvity i nauky Kyivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii ta Kyivskoho oblasnoho instytutu pislidyplomnoi osvity pedahohichnykh kadriv, 1 (160), 91–97.

6. Naboka, O. A. (2011). Profesiino oriientovani tekhnolohii navchannia u pidhotovtsi maibutnih pedahohiv. Ridna shkola, 4-5, 31–35.

7. Nekrash, L. M., Strilnyk, M. V. (2011). Vybir profesii: yak diiaty, shchob ne pomylytsia. Kyiv: Shkilnyi svit, 126.

8. Berdiuhyna, E. D. Proforyentatsyonnaia rabota v shkole (metodycheskye rekomendatsyy). Festyval pedahohicheskyykh ydei «Открытый урок». Available at: <http://festival.1september.ru/articles/412720>

9. Pazdrii, V. Ia. (2014). Dosvid vykorystannia biznes-symuliatcii ViAL+ dlia provedennia turniriv dlia studentiv i shkoliariv. Treninhovi tekhnolohii v osviti ta biznesi: dosvid i perspektyvy zastosuvannia. Kyiv: KNEU, 43–44.

10. Pazdrii, V. Ia. (2015). Zmahannia u virtualnomu seredovyschi biznes-symuliatcii ViAL+. Informatsiinyi visnyk Instytutu vyshchoi osvity DVNZ «Kyivskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet imeni Vadyma Hetmana, 1, 9–11.

11. Pazdrii, V. Ia. (2015). ViAL+ – interaktyvna biznes-symuliatcii dlia efektyvnoi ekonomichnoi osvity. Informatsiinyi zbirnyk dlia dyrektora shkoly ta zavidiuuchoho dytiachym sadkom, 5-6 (34), 143–145.

12. Pazdrii, V., Banschikov, P.; Kriz, W. C., Eiselen, T., Manahl, W. (Eds.) (2014). Business Simulation Vial+ – An Interactive Learning Environment for Developing Management Skills. The shift from teaching to learning. W. Bertelsmann Verlag GmbH & Co. KG, Bielefeld, Germany, 476–488.

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук, професор, заслужений працівник освіти України Сорочан Т. М.
Дата надходження рукопису 19.10.2015*

Паздрій Віталій Ярославович, генеральний директор, ТОВ «Компанія інтелектуальних технологій», вул. Тельмана, 36, м. Київ, Україна, 03150, викладач, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, пр. Перемоги, 54/1, м. Київ, Україна, 03680
E-mail: pazdriy_v@list.ru